

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/229/2022
Identifikačné číslo spisu: 4114222538
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4114222538.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti REALITY VĚŘITEL CZ s.r.o., Česká republika, 110 00 Praha 1, Štěpánská 1742/27, Nové Město, IČO: 277 25 537, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., Trenčín, Pred poľom 1652, IČO: 36 857 882, proti žalovanému J.. F. Q., narodenému XX. Q. XXXX, N., Š. XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou Hriadel & Heger, Advokátska kancelária s.r.o., Bratislava, Odborárska 21, IČO: 51 643 359, o zaplatenie 10 329,42 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/9/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2022 sp. zn. 8Co/26/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2022 sp. zn. 8Co/26/2021 a rozsudok Okresného súdu Nitra, č. k. 19C/9/2018-229 zo dňa 30. septembra 2020 z r u š u j e a k o n a n i e z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 30. septembra 2020, č. k. 19C/9/2018-229 rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 3 603,45 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1 145,47 eur od 3.7.2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2 457,98 eur od 3.7.2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (II. výrok) a žalovanému súd nárok na náhradu trov konania nepriznal (III. výrok).

1.2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na zistený skutkový stav veci, citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov - 720, § 544 ods. 1, 2, § 545 ods. 1, 2, 3, § 524 ods. 1, 2, § 39), citované ust. § 3 ods. 2 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov a citované ustanovenia Obchodného zákonníka (Obz) - zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov - § 261 ods. 1, 7 a 9, § 303, § 306 ods. 1, § 365 ods. 1, 2, § 369 ods. 1, 2 a § 265), citované ustanovenie § 3 Nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z., ktorými sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka a ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, odôvodnil nasledovne. V konaní nebol sporný vznik záväzkovoprávneho vzťahu medzi spoločnosťami REALITY-

SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. a REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. na základe zmluvy o podnájme zo dňa 23. apríla 2008. Tiež nebolo sporné, že uvedený záväzkovoprávny vzťah bol zabezpečený ručením žalovaného, ktorý v dohode o zabezpečení pohľadávky ručením zo dňa 23. apríla 2008 vyhlásil, že uspokojí pohľadávku veriteľa z uvedenej zmluvy o podnájme, pokiaľ tak neurobí dlžník, teda spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. v dohodnutej lehote splatnosti. V zmysle uvedenej dohody sa ručiteľské vyhlásenie vzťahovalo aj na všetky sankčné nároky veriteľa voči dlžníkovi z predmetnej zmluvy o podnájme. Súd mal ďalej preukázané, že spoločnosť REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK ako právny nástupca pôvodného nájomcu REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK s.r.o. vyfakturovala spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. ako podnájomcovi podnájomné za 02/2013 sumou vo výške 1 145,47 eura a túto faktúru spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. neuhradila. Ďalej mal súd preukázané, že spoločnosť REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK vyúčtovala spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. aj zmluvnú pokutu vo výške 2 457,98 eura, ktorú spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. rovnako neuhradila. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty voči spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. považoval súd za dôvodný, keď z ustanovenia bodu 4.7 zmluvy o podnájme mal za preukázané, že spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. a REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. sa tu dohodli na povinnosti podnájomcu v prípade omeškania sa so zaplatením podnájomného alebo odplaty za služby spojené s podnájomom o viac ako 30 dní uhradiť nájomcovi zmluvnú pokutu vo výške 74 049 Sk, čo činí 2 457,98 eura. Pretože nebolo sporným, že spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. skutočne porušila zmluvnú povinnosť, keď faktúru č. 41300765 zo dňa 1. februára 2013 neuhradila ani do 30 dní odo dňa jej splatnosti (túto faktúru neuhradila ani neskôr), spoločnosti REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK tak nárok na zmluvnú pokutu vznikol.

1.3. V konaní ďalej nebolo sporné, že medzi spoločnosťami REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o., REALITY - ENERGO SK, s.r.o. a REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o existovala dohoda o spôsobe vyúčtovania služieb spojených s podnájomom tak, že tieto služby mali byť spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. poskytované prostredníctvom spoločnosti REALITY - ENERGO SK, s.r.o. (neskôr spoločnosť REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK). Nebolo sporným, že spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. faktúry spoločnosti REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK neuhradila. K zabezpečeniu záväzkov z uvedenej trojstrannej dohody osobitné ručiteľské vyhlásenie, či dohoda so žalovaným ako fyzickou osobou uzavretá nebola. Pretože v tomto konaní sa žalobca domáha nárokov na zaplatenie neuhradených faktúr vystavených spoločnosťami REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK a REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK voči žalovanému ako ručiteľovi, súd skúmal, či ručiteľský záväzok žalovaného platne vznikol a či je vzhľadom na uvedené dôvodné žalobcovi nárok voči ručiteľovi priznať.

1.4. Ručenie je zabezpečovacím inštitútom predstavujúcim prostriedok sekundárnej formy uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorý zároveň zvyšuje pravdepodobnosť jej uspokojenia prostredníctvom ďalšieho, resp. ďalších subjektov, subsidiárne zaviazaných k plneniu, čím sa posilňuje postavenie veriteľa. Ručenie tak predstavuje zabezpečovací inštitút, ktorý výrazne zvyšuje pravdepodobnosť reálnej vymožitelnosti pohľadávky. Pre vznik ručenia sa vyžaduje dohoda účastníkov (veriteľa a ručiteľa). Ide teda o dvojstranný právny úkon, resp. dohodu, v zmysle ktorej ručiteľ vyhlasuje, že uspokojí veriteľa, ak ho neuspokojí dlžník, za ktorého sa zaručuje. V prípade ručenia ako zabezpečovacieho prostriedku sa uplatňujú dva základné princípy, v ktorých sa naplno prejavuje charakter ručiteľského záväzku. Ide o princíp akcesority a princíp subsidiarity. Akcesorická povaha ručiteľského záväzku znamená, že tento záväzok je záväzkom vedľajším a riadi sa obsahom hlavného (primárneho) záväzku, ktorému je podriadený. Na základe uvedeného je tak pre platnosť samotného ručenia podstatné, aby v okamihu ručiteľského vyhlásenia existoval platný záväzok dlžníka a veriteľa ako hlavný (primárny) záväzok, z ktorého vyplýva povinnosť dlžníka, za ktorú sa ručiteľ zaväzuje. Ďalším atribútom, v ktorom sa naplno prejavujú akcesorický princíp ručenia, je tá skutočnosť, že primárny záväzok dlžníka trvá aj naďalej popri existencii predmetného vedľajšieho ručiteľského záväzku. Zároveň sa princíp akcesority naplno prejavuje aj v súvislosti so zánikom hlavného záväzku. Zánikom hlavného záväzku automaticky dochádza k zániku ručiteľského záväzku. Subsidiárna povaha ručiteľského záväzku sa prejavuje v tom, že povinnosť ručiteľa splniť dlh, nastupuje až vtedy, ak tento dlh nespĺnil dlžník, hoci ho na to veriteľ vyzval (§ 306 ods. 1 Obchodného zákonníka). Veriteľ je tak povinný v prvom rade žiadať splnenie dlhu samotným dlžníkom. Až následne, ak hlavný dlžník (principalis debitor) nespĺní svoj dlh, môže sa veriteľ obrátiť na

ručiteľa a požadovať od neho uspokojenie pohľadávky dlžníka.

1.5. Prvý z vyššie zmienených predpokladov pre úspešné uplatnenie pohľadávky voči ručiteľovi, a to existenciu dlhu hlavného dlžníka (REGRA - PLAST - PLUS s.r.o.) mal súd preukázanú. Žalovaný v konaní ani nepopieral, že spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. žalobcom predložené faktúry vystavené spoločnosťami REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK a REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK neuhradila. Pokiaľ ide o faktúry vystavené spoločnosťou REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK, tieto žalovaný nenamietal vôbec, s faktúrami vystavenými spoločnosťou REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK žalovaný nesúhlasil, namietal, že za energie boli hlavnému dlžníkovi neoprávnené fakturované vyššie sumy. Žalovaný síce v priebehu konania tvrdil, že spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. spoločnostiam REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK a REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK nedlhuje žiadnu sumu, tieto tvrdenia však nepreukázal a súd nemal preukázaný ani zánik pohľadávok započítaním, pretože nebol preukázaný žiadny právny úkon, ktorý by bolo možné posúdiť ako započítací prejav. Žalovaný v priebehu konania namietal nesplnenie povinnosti písomnej výzvy na plnenie, ako podmienky pre uplatnenie práva voči nemu titulom ručenia. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaného mal na plnenie vyzvať už vo výzve na úhradu dlhu zo dňa 30. júna 2014, ktorú adresoval jeho právny zástupca spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o., túto výzvu súd nepovažoval za výzvu na splnenie povinnosti ručiteľom. Z obsahu predmetnej výzvy je zrejmé, že ňou právny zástupca žalobcu vyzval na plnenie spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS s.r.o., nie žalovaného ako ručiteľa, o povinnosti splniť dlh ručiteľom tu nie je ani zmienka. Ručiteľ na plnenie vyzvaný nebol a na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že ako konateľ spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. mohol mať o predmetnej výzve vedomosť. Napriek skutočnosti, že výzvu zo dňa 30. júna 2014 súd za výzvu na poskytnutie plnenia ručiteľom nepovažoval, splnenie povinnosti písomnej výzvy mal súd preukázané doručením žaloby žalovanému. Dohoda o zabezpečení pohľadávky ručením a ani právna úprava (§ 306 ods. 1 Obchodného zákonníka) bližšie nevymedzujú obsah výzvy ani spôsob, akým sa má dlžníkovi doručiť. V súdnej, ale aj v bežnej právnej praxi (napr. Jaromír Svoboda a kolektív, Občiansky zákonník, Eurounion, s.r.o., Bratislava, 1994, str. 389, Jehlička, Švestka, Škárová, Občiansky zákonník, komentár, C. H. Beck, 9. vydanie 2004, str. 799 a ďalšie) sa podanie žaloby, ktorou sa uplatňuje zaplatenie dlhu považuje za kvalifikovanú výzvu dlžníkovi na plnenie. Jej účinky nastanú doručením žaloby dlžníkovi. Uvedené je plne aplikované i na doručenie písomnej výzvy vo vzťahu k ručiteľovi. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 2. februára 2017, čo vyplýva z doručenky na č. l. 31 spisu, podmienku písomného vyzvania ručiteľa na plnenie tak považoval súd za splnenú.

1.6. Súd považoval nárok žalobcu za dôvodný, avšak nie v celom rozsahu. Za dôvodný považoval súd len nárok na zaplatenie sumy vo výške 1 145,47 eura titulom nezaplatenej faktúry č. 41300765 za podnájomné za obdobie 2/2013 a sumy vo výške 2 457,98 eura titulom nezaplatenej faktúry č. 41300827 za zmluvnú pokutu. Tieto faktúry neboli hlavným dlžníkom uhradené, preto sa žalobca dôvodne domáhal ich uhradenia ručiteľom. Žalovaný ako podnájomca sa za úhradu uvedených nárokov zaručil voči spoločnosti REALITY - SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. ako nájomcovi v dohode o zabezpečení pohľadávky ručením zo dňa 23. apríla 2008. Ku dňu 1. januára 2010 došlo k zmene subjektu nájomcu a novým nájomcom sa stala spoločnosť REALITY - správcovská CZ s.r.o., organizačná zložka v SK. K uvedenej zmene nájomcu súhlas podnájomcu potrebný nebol, čo konštatoval aj odvolací súd v zrušujúcom uznesení č. k. 8Co/224/2019-149 - (bod 27. odôvodnenia uznesenia). Nový nájomca - spoločnosť REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK tak vstúpil do práv a povinností pôvodného nájomcu - spoločnosti REALITY - SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. a vzniklo mu i oprávnenie vyúčtovať podnájomcovi odplatu za užívanie nehnuteľnosti tak, ako to bolo upravené v zmluve o podnájme zo dňa 23. apríla 2008. Je potrebné uviesť, že k zmene v osobe nájomcu došlo už počnúc dňom 1. januára 2010, pričom podnájomca faktúry za podnájom vystavované novým nájomcom v rokoch 2010, 2011, 2012 uhrádzal. Spoločnosť REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK tak oprávnené vyúčtovala spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. faktúrou č. 41300765 aj podnájomné za 2/2013 a pretože táto faktúra uhradená nebola, faktúrou č. 41300827 vyúčtovala tejto spoločnosti aj zmluvnú pokutu. Uvedené faktúry spoločnosťou REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. uhradené neboli, preto vznikla spoločnosti REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK voči spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. pohľadávka. V zmysle ustanovení platného právneho poriadku (§ 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka) sa na platné postúpenie pohľadávky nevyžaduje súhlas

dlžníka, postúpenie sa v zásade uskutočňuje bez účasti samotného dlžníka a účinky postúpenia nastanú aj proti jeho vôli. V dôsledku postúpenia dochádza k hmotnoprávnej zmene veriteľa ako osoby, ktorá disponuje právom na plnenie, a ktorej je dlžník povinný splniť svoj dlh. V zmysle ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka je postupca povinný oznámiť postúpenie dlžníkovi bez zbytočného odkladu. Oznamovacia povinnosť postupcu nie je viazaná na žiadnu predpísanú formu (pokiaľ sa tak pôvodný veriteľ a dlžník nedohodli) a právne účinnú notifikáciu tak možno realizovať akýmkoľvek spôsobom, pokiaľ sú zachované náležitosti právneho úkonu v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. V prejednávanej spore mal súd preukázané, že k postúpeniu pohľadávky pôvodného veriteľa REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK na žalobcu došlo na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 1. novembra 2013 a toto postúpenie bolo dlžníkovi REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. oznámené najneskôr vo výzve na úhradu dlhu právneho zástupcu žalobcu zo dňa 30. júna 2014, ktorou bola spoločnosť REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. zároveň vyzvaná, aby pohľadávku uhradila.

1.7. V zmysle ust. § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka na postupníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzku sú typickými subjektívnymi právami, ktoré podľa uvedeného zákonného ustanovenia prechádzajú na postupníka ako práva spojené s pohľadávkou. Tento záver nepriamo vyplýva aj zo znenia § 528 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý ukladá postupcovi povinnosť podať o postúpení pohľadávky správu osobe, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla. Jej súhlas s postúpením pohľadávky alebo prechodom zabezpečenia sa však nevyžaduje. Zabezpečenie prechádza na postupníka bez ohľadu na skutočnosť, či bolo poskytnuté samotným dlžníkom alebo treťou osobou. Princíp identity pohľadávky a vzťahuje aj na jej zabezpečenie, v dôsledku čoho sa obsah zabezpečovacích práv cesiou nemení. S postúpenou pohľadávkou prechádzajú na postupníka predovšetkým práva z titulu zabezpečenia záväzku ručením a záložným právom (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 ? 880. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, k § 524).

1.8. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ bolo splnenie záväzku dlžníka spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. voči spoločnosti REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. (neskôr REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK) zabezpečené v dohode z 23. apríla 2008, tento záväzok žalovaného trval a trvá i vo vzťahu k žalobcovi, na ktorého bola pohľadávka spoločnosti REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK postúpená.

1.9. Z uvedených dôvodov súd považoval nárok žalobcu ako veriteľa pohľadávok postúpených spoločnosťou REALITY - správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK voči žalovanému za dôvodný a v tejto časti súd žalobe vyhovel. Pokiaľ sa žalobca domáhal od žalovaného ako ručiteľa aj ďalších nárokov, ktoré mali spočívať v nezaplatení faktúr č. FV41206125, č. FV41206837, č. FV 41207599, č. 41300566 vyúčtovaných spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. spoločnosťou REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK, tento nárok považoval súd za nedôvodný, pretože dospel k záveru, že žalovaný ako ručiteľ za splnenie záväzku spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. voči spoločnosti REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK nezodpovedá. Žalovaný v dohode o zabezpečení pohľadávky ručením zo dňa 23. apríla 2008 voči veriteľovi REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. vyhlásil, že uspokojí pohľadávku veriteľa na plnenie odplaty za podnájom a ceny za služby poskytované s podnájomom. Žalovaný sa tu síce zaviazal zabezpečiť pohľadávku aj titulom služieb spojených s podnájomom, avšak vo vzťahu k spoločnosti REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. nie vo vzťahu k inému subjektu. Žalovaný týmto vyhlásením vzal na seba povinnosť zabezpečiť pohľadávku nájomcu - spoločnosti REALITY-SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o. (neskôr REALITY - správcovská CZ s.r.o., organizačná zložka v SK) voči spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o., nie pohľadávku spoločnosti REALITY-ENERGO SK, s.r.o. (neskôr REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK). Uvedené vyplýva aj zo samotného textu dohody o zabezpečení pohľadávky, v zmysle ktorej „ručiteľ vyhlasuje, že berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že uspokojí pohľadávku veriteľa na plnenie odplaty za podnájom a ceny za služby poskytované s podnájomom...“ Toto vyhlásenie tak žalovaný ako ručiteľ učinil vo vzťahu k nájomcovi, nie vo vzťahu k inému subjektu (dodávateľovi). Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalovaný sa zaviazal uspokojiť aj pohľadávku titulom cien za služby spojené s podnájomom, pretože stále ide len o pohľadávku nájomcu a nie o pohľadávku dodávateľa. Vo vzťahu k spoločnosti REALITY - energo CZ s.r.o. organizačná zložka v SK tak žalovaný za nesplnenie peňažných záväzkov spoločnosti REGRA-PLAST-PLUS, s.r.o. nezodpovedá, ručiteľský záväzok na zabezpečenie tejto pohľadávky platne nevznikol. Súd preto žalobu v časti o zaplatenie sumy vo výške 6 725,97 eura,

ktorej sa žalobca voči žalovanému domáhal titulom faktúr č. FV41206125, č. FV41206837, č. FV 41207599, č. 41300566 vystavených spoločnosťou REALITY - energo CZ s.r.o., organizačná zložka v SK a nezaplatených spoločnosťou REGRA-PLAST-PLUS s.r.o. zamietol.

1.10. V prípade faktúry č. FV41206125, z ktorej spoločnosť REGRA-PLAST-PLUS, s.r.o. časť uhradila, neobstojí ani poukazovanie žalobcu na ust. § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať na to, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku a to z dôvodu, že nešlo o úhradu faktúry ručiteľom a podľa názoru súdu nie je možné usudzovať, že spoločnosť REGRA-PLAST-PLUS, s.r.o. zostávajúcu časť záväzku vyúčtovanú predmetnou faktúrou uznáva. Podanou žalobou sa žalobca voči žalovanému domáhal i zaplataenia úrokov z omeškania. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splnenie peňažnej pohľadávky a vznikajú vtedy, ak si dlžník nesplnil včas a riadne svoju povinnosť spočívajúcu v zaplatení peňažného záväzku. Žalobca žiadal priznať mu úroky z omeškania v sadzbe vo výške 0,1 % denne z fakturovaných dlžných súm a úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne v prípade vyfakturovanej zmluvnej pokuty. Žalovaný výšku úrokov z omeškania 0,1 % denne považoval za neprimerane vysokú a rozpore s dobrými mravmi. Nárok žalobcu na úroky z omeškania považoval súd za dôvodný, avšak len vo vzťahu k dlžným sumám vyúčtovaných faktúrami č. 41300765 titulom podnájomného za 02/2013 a č. 41300827 titulom zmluvnej pokuty, keď z dohody o zabezpečení pohľadávky ručením mal súd preukázané, že tieto faktúry neboli dlžníkom a ani ručiteľom včas uhradené, a preto vznikol žalobcovi nárok požadovať okrem úhrady dlžných súm uvedených vo faktúrach i úroky z omeškania z týchto dlžných súm. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zaplataenia úrokov z omeškania z dlžných súm vyúčtovaných faktúrami č. FV41206125, č. FV41206837, č. FV 41207599, č. 41300566, v časti o zaplataenia istiny vyúčtovanej týmito faktúrami súd žalobu zamietol, úroky z omeškania z týchto súm preto súd vyhodnotil ako nedôvodné a žalobu zamietol aj v tejto časti.

1.11. Zo zmluvy o podnájme mal súd preukázané, že zmluvné strany sa tu dojednali na úrokoch z omeškania v sadzbe 0,1 % denne z dlžnej sumy v prípade, ak bude podnájomca v omeškani s platbou o viac ako 30 dní (bod 4.6 zmluvy o podnájme). Pretože zmluvnými stranami Zmluvy o podnájme boli dve právnické osoby, spoločnosti s ručením obmedzeným, išlo o podnikateľov, právny vzťah súd posúdil ako obchodnoprávny. V danom právnom vzťahu ide o absolútny neobchod, kde právne pomery týkajúce sa nájmu sú upravené predpismi občianskoprávnej povahy, otázka omeškania dlžníka a úrokov z omeškania je samostatne riešená v Obchodnom zákonníku, a preto súd pri posudzovaní omeškania vychádzal z jednotlivých ustanovení Obchodného zákonníka. Z (vyššie citovaných) ustanovení Obchodného zákonníka vyplýva nárok veriteľa voči dlžníkovi na úroky z omeškania v prípade, ak je dlžník v omeškani s plnením svojej peňažnej povinnosti s tým, že výška úrokov z omeškania môže byť predmetom vzájomnej dohody a v prípade absencie osobitnej dohody, dojednania o výške úrokov z omeškania, je veriteľ oprávnený dožadovať sa úrokov z omeškania v zákonnej výške. V danom prípade bola výška úrokov z omeškania, ktorú bol nájomca oprávnený žiadať od podnájomcu osobitne dojednaná v bode 4.6 zmluvy o podnájme a v tejto výške si žalobca úrok z omeškania uplatnil i voči žalovanému ako ručiteľovi. Je nesporné, že Obchodný zákonník umožňuje účastníkom obchodných záväzkových vzťahov určiť výšku úrokov z omeškania predovšetkým dohodou zmluvných strán, pričom túto výšku v zásade neobmedzuje. Jediným kritériom, ktoré limituje, resp. určuje medze zmluvnej voľnosti, ktorú zákon poskytuje v obchodných vzťahoch, je požiadavka, aby dohodnutá výška úrokov z omeškania nebola v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V ustanovení § 265 Obchodného zákonníka je stanovené pravidlo, v dôsledku ktorého zákon nechráni taký výkon práva, ktorý sa prieči zásadám poctivého obchodného styku. Ak boli úroky z omeškania zmluvne dohodnuté vo výške, ktorá zásadám poctivého obchodného styku odporuje, nemožno výkonu práva z takejto dohody priznať súdnu ochranu.

1.12. V prejednávanom prípade si žalobca uplatnil nárok na úroky z boli úroky z omeškania z dlžnej sumy nezaplateného podnájomného za 2/2013 o výške 1 145,47 eura v sadzbe 0,1 % denne, čo predstavuje úrok z omeškania vo výške 36,50 % ročne. Pre porovnanie súd uvádza, že základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola v období od 11. júla 2012 do 8. mája 2013 vo výške 0,75 %, to znamená, že v tomto období bola výška zákonných úrokov z omeškania 8,75 % ročne. Pokiaľ si strany dojednali úrok z omeškania v sadzbe zodpovedajúcej 36,50 % ročne, z uvedeného je zrejmé, že tento úrok z omeškania niekoľkonásobne prevyšoval zákonný úrok z omeškania. Vzhľadom na dĺžku trvania súdneho sporu je suma dohodnutých úrokov z omeškania za obdobie omeškania od 8. októbra 2013 do 30. septembra 2020 pri pohľadávke na zaplataenia 1 145,47 eura vyčíslená sumou

celkom 2 920,94 eura, čo niekoľkonásobne prevyšuje i výšku požadovanej istiny. Dojednaný úrok z omeškania preto považuje súd za neprimeraný. Dohodu o úrokoch z omeškania súd vyhodnotil ako dojednanú v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v zmysle § 265 Obchodného zákonníka a túto dohodu posudzoval aj v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor s dobrými mravmi, ktorý platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy. Rozpor so zásadami poctivého obchodného styku, tiež rozpor s dobrými mravmi nastáva z dôvodu hrubého nepomeru medzi vzájomnými plneniami zmluvných strán, ktoré spočívajú v dojednaní neprimeranej výšky úrokov z omeškania. Právu z takejto dohody nemožno priznať ochranu. Pokiaľ žalobca v súvislosti s primeranosťou úroku z omeškania poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/194/2010-82, v uvedenom konaní bola vo výške 0,1 % denne dojednaná zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút, nie úrok z omeškania, ide preto o odlišnú situáciu. Súd zároveň uvádza, že rozhodnutím iného krajského súdu nie je pri právnom posúdení tohto sporu viazaný.

1.13. Žalobcovi súd nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy vo výške 1 145,47 eura priznal, avšak len v zákonnej sadzbe 8,75 % ročne, a to počnúc dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému, t. j. dňom 3. júla 2017 a vo zvyšnej časti súd nárok žalobcu na úroky z omeškania zamietol. Úroky z omeškania súd žalobcovi priznal až počnúc dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému, pretože nemal preukázané, že žalobca, prípadne jeho právny predchodca žalovaného pred podaním žaloby na plnenie skutočne vyzval. Pokiaľ žalovaný nebol na plnenie vyzvaný, nemohol sa dostať s plnením záväzku do omeškania a žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na úroky z omeškania.

1.14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V tomto spore bol žalobca úspešný v časti konania o zaplatenie sumy vo výške 3 603,45 eura (34,89 %), v ktorej časti súd žalobe vyhovel. Žalovaný bol úspešný v časti konania o zaplatenie sumy vo výške 6 725,97 eura (65,11 %), pretože v tejto časti bola žaloba zamietnutá. Celkovo bol v konaní úspešnejší žalovaný, preto by mu v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP patrila náhrada trov konania. Žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli, žiadne mu nevyplývali ani zo súdneho spisu a žiadne si ani neuplatnil, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

2.1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. januára 2022 sp. zn. 8Co/26/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi nepriznal (druhý výrok).

2.2. Odvolací súd prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní strán sporu, ktoré dôvody zo strany žalovaného nesmerovali proti výroku o náhrade trov konania a zo strany žalobcu proti zamietnutiu žaloby vo zvyšku v časti týkajúcej sa počiatku omeškania a nepriznania úroku z omeškania nad 8,75 % ročne, bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako rozhodnutie (vo výroku) vecne správne, pričom súčasne o trovách odvolacieho konania rozhodol analogicky ako súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 CSP tak, že v odvolacom konaní viac úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov nepriznal, resp. rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s ohľadom na napádaný rozsah rozhodnutia a ich odvolacie dôvody (pri chýbajúcich odvolacích dôvodoch strán sporu k výroku o náhrade trov konania zo strany žalovaného ak výroku o zamietnutí nároku v časti úroku z omeškania tieto nároky (žalovaného na náhradu trov konania a žalobcu na zvyšok požadovaného úroku z omeškania neriešil), v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (tvoriaceho s rozhodnutím odvolacieho súdu jeden celok), keď na zdôraznenie jeho správnosti s ohľadom na odvolacie dôvody jednotlivých strán sporu poukazuje na nasledovné. Čo sa týka námietok žalovaného voči vyhovujúcej časti rozsudku (výrok I.) mal odvolací súd za to, že odvolacie námietky žalovaného k nezákonnému spôsobu postúpenia pohľadávky čo do predmetu postúpenia a čo do jeho výziev k úhrade ako ručiteľa nie sú dôvodné, keď postupca pohľadávky na žalobcu (pôvodný nájomca) túto pohľadávku voči spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS, s.r.o. mohol postúpiť bez potreby súčinnosti žalovaného ako ručiteľa (a osobitného zmluvného dojednaní), keď žalovaný ručil za pohľadávky uvedenej spoločnosti voči veriteľovi týchto pohľadávok (pôvodnému nájomcovi = REALITY - SPRÁVCOVSKÁ SK, s.r.o.), vlastníkom ktorých sa stal žalobca

a tento teda bol v danom spore čo sa týka týchto pohľadávok riešených vyhovujúcim výrokom napadnutého rozsudku aktívne vecne legitimovaný.

2.3. Čo sa týka odvolacích námietok žalobcu proti zamietnutiu žaloby vo zvyšnej časti (zaplatenia 6 725,97 eura s požadovaným úrokom z omeškania + nepriznania úroku z omeškania z prisúdenej sumy 3 603,45 eura v požadovanej výške a s požadovaným počiatkom jeho priznania) mal odvolací súd za to, že odvolacie dôvody žalobcu sú pre požadovanú zmenu rozhodnutia nedôvodné a sčasti i chýbajúce (k výške a počiatku úroku z omeškania). Je potrebné rozlišovať poskytovanie služieb (nájomcom podnájomníkovi) spojených s prenájomom prostredníctvom (ich) dodávateľa, a to voči komu vznikne podnájomcovi (na základe zmluvy o podnájme a trojstrannej zmluvy nájomca - dodávateľ služieb - podnájomca) povinnosť na základe fakturácie a samotného zmluvného vzťahu za tieto služby plniť - zaplatiť, čo v tomto spore bolo preukázané ako zmluvná povinnosť podnájomníka voči dodávateľovi služieb (nie nájomcovi), ktorý tak mal voči podnájomcovi ako jediný právo dodané služby fakturovať. Faktúry v úhrnnej výške 6 725,97 eura (riešené v zamietajúcom výroku rozsudku) sú všetky z obdobia po 1. januári 2010, t. j. nového nájomcu a tiež dodávateľa služieb, teda ide o pohľadávky nového dodávateľa služieb, ktoré na žalobcu neboli postúpené zo strany pôvodného nájomcu, s ktorým (jediným) mal žalovaný dohodu o zabezpečení pohľadávky ručením. Pohľadávky voči žalovanému zabezpečené ručením pred zánikom pôvodného nájomcu (zo zmluvy o podnájme zo dňa 23. apríla 2008) ku dňu 17. mája 2014 sa tak netýkali záväzkov na zaplatenie dodaných služieb. Keďže žalovaný zodpovedal ako ručiteľ výhodne za záväzky svojej obchodnej spoločnosti (podnájomcu) voči nájomcovi. Nezodpovedal (žalovaný) však ako ručiteľ za úhradu dodávky služieb dodávateľovi týchto služieb jeho obchodnou spoločnosťou (podnájomníkovi) pre chýbajúcu dohodu o zabezpečení tejto pohľadávky (jeho) ručením (ne)uzatvorenú medzi ním a dodávateľom služieb; jeho ručiteľský záväzok voči dodávateľovi služieb a postupcovi pohľadávky na žalobcu teda neexistoval a nemohol vzniknúť ani ako akcesorický ručiteľský záväzok len na základe toho, že poskytovanie nájmu a služieb spolu súviselo a dodávka služieb bola obchodnej spoločnosti žalovaného „poskytovaná“ (na základe trojstrannej dohody) nájomcom prostredníctvom dodávateľa. Žalovaný sa tak zaručil výslovne len za záväzky svojej obchodnej spoločnosti voči nájomcovi, keď vzťah jeho spoločnosti (vedľajší) s dodávateľom služieb (subjektom odlišným od nájomcu) ostal ručením nezabezpečený; ručiteľský záväzok žalovaný v spore pritom jednoznačne tiež rozporoval, keď „uzrozumenie“ zmluvne nenastalo (dohoda v ručení na trojstrannú zmluvu neodkazovala).

2.4. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

3.1. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

3.2. V dovolaní uviedol, že v danom prípade došlo k zásahu do jeho procesných práv, a to jednak z dôvodu, že zo strany súdu mu nebolo umožnené riadne vykonať niektoré procesné úkony, resp. vyjadriť sa k určitým významným skutočnostiam, majúcim vplyv na predmetné konanie. Rovnako je žalovaný toho názoru, že v danej veci písomné vyhotovenie jednotlivých rozhodnutí prvostupňového a aj odvolacieho súdu, vrátane toho napadnutého podaným dovolaním, neobsahuje vysvetlenie podstatných dôvodov rozhodnutia, pričom ide o výnimočnú skutočnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom na uvedené skutočnosti v dovolaní mal za to, že nikdy z právneho hľadiska nemohlo dôjsť a ani nedošlo k Zmene v osobe nájomcu, ktorý tak ani nikdy nenadobudol pohľadávky voči spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o.. Z vyššie uvedeného ani nikdy nedošlo k zmene veriteľa v rámci ručiteľského záväzku vyplývajúceho z Dohody o ručení. Z uvedeného dôvodu preto spoločnosť REALITY správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK ani nemohla previesť svoje pohľadávky (nakoľko ich z právneho hľadiska nenadobudla) na žalobcu, u ktorého tak od samého začiatku absentovala aktívna vecná legitimácia (o ktorej absencii pôvodne správne rozhodol vo svojom prvom rozsudku aj Okresný súd Nitra). Ďalšou dôležitou skutočnosťou je tiež to, že sa jednalo o úhrady zo strany spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o. a nie zo strany žalovaného, ktorý spoločnosti REALITY správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK sám nič nikdy neuhradil. Rovnako platí, že ak by aj úhrada faktúr mala mať vyššie naznačené právne následky, mohlo byť uvedené aplikované len vo vzťahu k Zmluve o podnájme, avšak celkom určite nie vo vzťahu k Dohode o ručení. S uvedenými skutočnosťami sa však ako prvostupňový, tak aj odvolací súd vôbec nevysporiadali v odôvodneniach

svojich rozhodnutí, pričom ide podľa názoru žalovaného o tak závažnú skutočnosť, že zakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Žalovaný ďalej poukazuje na to, že ak by neplatila jeho argumentácia týkajúca sa nevyhnutnosti existencie písomných dodatkov, tak aj napriek tomu došlo v danej veci k vadám zakladajúcim dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP - t. j. k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý žalovanému znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ak by totiž aj malo dôjsť k tomu, že by bez existencie písomného dodatku došlo k zmene v osobe nájomcu, poukazuje žalovaný na to, že žalobca nepredložil žiadnu listinu a ani nepreukázal existenciu akéhokoľvek právneho úkonu, ktorý by preukazoval, že k tejto zmene aj reálne došlo, a to prípadne aj bez súhlasu spoločnosti REGRA - PLAST - PLUS s.r.o., resp. žalovaného. V tejto súvislosti totiž bolo v rámci predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávok v jej čl. I bod 1.4. iba odkazované na existenciu Dohody o zmene zmluvy o nájme nehnuteľnosti uzatvorenej dňa 01. decembra 2006 medzi Miroslavom Dokupilom - REALITY X ako prenajímateľom, REALITY SPRÁVCOVSKÁ SK s.r.o. ako pôvodným nájomcom a REALITY správcovská CZ s.r.o. organizačná zložka v SK ako novým nájomcom. Táto dohoda však nikdy v rámci súdneho konania predložená nebola a nebola tak z právneho hľadiska ani preukázaná jej existencia, ako základný predpoklad toho, aby mohlo vôbec dôjsť k zmene v osobe nájomcu (ak by nebola akceptovaná argumentácia o potrebe písomného dodatku, na ktorej žalovaný primárne trvá) Vo vzťahu k zamietnutej časti jeho nároku, týkajúceho sa pohľadávok za služby spojené s podnájomom, ktoré boli podnájomcovi poskytované a fakturované samostatne spoločnosťou REALITY - ENERGO SK s.r.o., a to na základe trojstrannej dohody zo dňa 23. apríla 2008 medzi nájomcom, podnájomcom a touto spoločnosťou, žalobca predložil samostatnú listinu. Vo vzťahu k zmene osoby nájomcu podľa Zmluvy o podnájme však nič také nepredložil. Otázka teda znie, ako mohol byť žalobca aktívne vecne legitimovaný v rámci konania, ak mal súdom priznanú pohľadávku nadobudnúť ako posledný článok pomyselného reťazca, a to formou Zmluvy o postúpení, avšak od subjektu, ktorý nepredložil počas konania žiadnu listinu, ktorá by preukazovala, že by mohol s touto pohľadávkou akokoľvek disponovať a postúpiť ju. Kľúčovou a pre konanie dôležitou skutočnosťou je, že takýto právny úkon nebol nikdy preukázaný a nebol k nemu doložený dôkaz, ku ktorého by sa žalovaný mohol vyjadriť. Uvedená skutočnosť tak hrubým spôsobom zasiahla do jeho procesných a došlo k ich porušeniu. Toto porušenie sa pritom týkalo vyriešenia jednej zo základných otázok tohto konania, v dôsledku čoho došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces a naplneniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozsudky oboch súdov vydaných v základnom konaní je potrebné zrušiť a konanie zastaviť.

5. Dovolací súd skúmal predovšetkým, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, ktorá povinnosť mu vyplýva priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 s použitím § 438 CSP. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu dovolacieho konania.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

7. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši

zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Občiansky zákonník“), u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení, resp. podľa typu právnickej osoby tiež iné zákony (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, či zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, všetky taktiež v znení početných neskorších zmien a doplnení).

8. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorou je aj spoločnosť s ručením obmedzeným (§ 105 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník), v tomto prípade žalobca. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

9. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

11. Z výpisu z vložky č. 317096 oddielu C obchodného registra Českej republiky vedeného Mestským súdom v Prahe, vyplýva, že spoločnosť REALITY - VĚŘITEL CZ s.r.o. „v likvidácii“, naposledy so sídlom v Prahe, Štěpánská 1742/27, Nové Město, Česká republika, IČO: 277 25 537 bola vymazaná z obchodného registra 19. augusta 2021.

12. V danom prípade je zrejmé, že pre zánik obchodnej spoločnosti vystupujúcej ako žalobca s likvidáciou, teda bez právneho nástupcu, tu niet žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. To platí bez ohľadu na možnú polemiku na tému, či odvolací súd mal v takejto procesnej situácii, teda za stavu zániku žalobcu ešte pred rozhodnutím o odvolaní žalovaného a takto logicky ešte pred právoplatným skončením odvolacieho konania toto konanie zastaviť, alebo bolo namieste ním zvolené potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z pohľadu možnosti uskutočnenia dovolacieho konania o následne podanom dovolaní žalovaného a prípadného posudzovania v takomto konaní aj dovolacích námietok žalovaného totiž rozhodujúcim bolo len to, či aj v čase začatia konania o dovolaní boli splnené všetky jeho procesné podmienky a o taký prípad tu nešlo, nakoľko po zániku žalobcu bez právneho nástupcu v spore (vyznačujúcim sa z povahy veci dvojstrannosťou procesného vzťahu) chýbala jedna strana sporu (rozumej disponujúca procesnou subjektivitou). Nedostatok procesnej subjektivity za takejto situácie (na rozdiel od iného prípadu straty procesnej subjektivity až po začatí konania, umožňujúceho hľadanie nástupcu) je totiž nedostatkom procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý musí byť konanie (bez ďalšieho) zastavené.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu odvolacieho súdu, a preto dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP). Keďže žalobca v priebehu odvolacieho konania zanikol výmazom dňom 19. augusta 2021 bez právneho nástupcu, niet tu žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. Dovolaciemu súdu tak neostalo iné, než konanie zastaviť (§ 64, § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.